

Guidelines for developing the teaching competencies of moral teaching monks in the School for Expanding Educational Opportunities, Bua Yai District, Nakhon Ratchasima Province

Phra Khongdech Supatto (Preechayadeekul)^{1*}

¹Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

*Corresponding author. E-mail: Suntivrc@gmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research are to 1) study the administration for developing the teaching competency of moral teaching monks, 2) compare the administration for developing the teaching competencies of moral teaching monks, classified according to educational level and family background, and 3) to propose administrative guidelines for developing the teaching competencies of moral teaching monks in the School for Expanding Educational Opportunities, Bua Yai District, Nakhon Ratchasima Province. This study is quantitative research. The instrument used in the study was a questionnaire. The sample group used in this study was 287 students in the 2nd and 3rd grades (Grade 4 - Mathayom 3). The statistics used were frequency, mean, standard deviation, t-test, and F -test. The results of the study found that 1) management for developing the teaching competency of moral teaching monks In the School for Expanding Educational Opportunities, it was found that the overall level was at the highest level. 2) Results of comparing the administration for developing the teaching competency of moral teaching monks. In schools, educational opportunities are expanded. From classification by Between the 2nd and 3rd level and classified according to family background, it was found that Overall, there is no difference. 3) Administrative guidelines for developing the teaching competency of moral teaching monks In the School for Expanding Educational Opportunities, classified into areas, it was found that (1) the content of the course is that some content should be added. Because it is not yet clear how to raise the content for students to understand, (2) personality aspect monks should behave as a good example for students and the community, (3) teaching techniques, there should be pictures or songs as media to accompany the sections with content about Dhamma. (4) Social and cultural aspects: Monks should be role models for Buddhists in creating a new culture related to Buddhism.

Keywords: Administration, Teaching Competency Development, Moral Teachers, Schools Expanding Educational Opportunities

รับบทความ: 4 กรกฎาคม 2566; แก้ไขบทความ: 3 ธันวาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 25 ธันวาคม 2566

Received 4 July 2023; Revised 3 December 2023; Accepted 25 December 2023

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

พระคงเดช สุภโท (ปรัชญาตีกุล)^{1*}

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประเทศไทย

*Corresponding author. E-mail: Suntivrc@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม 2) เปรียบเทียบการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม จำแนกตามช่วงชั้นการศึกษา และพื้นฐานครอบครัว และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 (ป.4 – ม.3) จำนวน 287 คน สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากการจำแนกตาม ระหว่างช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 และจำแนกตามพื้นฐานครอบครัวพบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า (1) ด้านเนื้อหาวิชา คือ ควรเพิ่มเนื้อหาในบางส่วน เพราะยังไม่ชัดเจนในการยกเนื้อหาที่จะให้นักเรียนเข้าใจ (2) ด้านบุคลิกภาพ พระควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและชุมชน (3) ด้านเทคนิคการสอน ควรมีภาพหรือเพลงเป็นสื่อมาประกอบด้วยในส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมะ (4) ด้านสังคม วัฒนธรรม พระควรเป็นต้นแบบของพุทธศาสนิกชน ในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้น

คำสำคัญ: การบริหาร, การพัฒนาสมรรถนะการสอน, พระสอนศีลธรรม, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

บทนำ

การที่ประเทศมุ่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและการเงินเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินและการคลังของประเทศอย่างมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและความเจริญทาง ด้านวัตถุอย่างเห็นได้ชัด ทิศทางของการพัฒนานั้น ก็ได้เป็นไปอย่างยั่งยืนและครอบคลุมทั้งด้านคนและวัตถุ เพราะการพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเจริญทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เน้นเรื่องวัตถุอุปกรณ์ โดยขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านจิตใจของคนให้มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดี ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศจำนวนมาก ผลของการพัฒนาเหล่านี้ จึงเป็นที่มาของปัญหาสังคมปัจจุบันที่ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตของประเทศชาติกำลังประสบปัญหาสังคมหลายด้านที่รุ่มล่อมคุกคามเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษาทำให้หลงผิดและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ขาดระเบียบวินัย ละทิ้งค่านิยมความเป็นไทย และขาดคุณธรรม เป็นปัญหาสังคมที่ควรแก้ไขเป็นการเร่งด่วน (กรมการศาสนา, 2551)

การพัฒนาคนเป็นเรื่องสำคัญของประเทศชาติที่จะสร้างเสริมให้คนไทยที่มีร่างกายและจิตใจที่มีคุณภาพ มีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะเป็นบุคลากรในการพัฒนา ประเทศชาติในอนาคต จะเป็นกลุ่มที่ต้องได้รับการพัฒนาจากภาครัฐเป็นอย่างยิ่ง แต่ปัญหาที่พบในสถานการณ์ บ้านเมืองปัจจุบัน กลับพบว่าปัญหาสังคมไทยควบคู่ไปกับปัญหาเด็กและเยาวชน (พระมหาสุทธีนารถ ญาณชโย และอำนวยการ เดชชัยศรี, 2561) ปัจจุบันปัญหาสังคมไทยได้ทวีความรุนแรง และมีความหลากหลายมากขึ้นกว่าในอดีต สาเหตุแห่งปัญหาส่วนหนึ่งมาจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการพัฒนาทางเทคโนโลยีและการสื่อสารไร้พรมแดนในแนวทางโลกาวิวัฒน์ ซึ่งต่างมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อสร้างความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ ทำให้คนมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น จึงเกิดปัญหาด้านจิตใจทำให้เกิดการเบี่ยงเบนทางพฤติกรรม คือ ละเลยในคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม นอกจากนี้ปัญหาสังคมยังคุกคามเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ให้หลงผิดและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเดิม ขาดระเบียบวินัย ส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ดั่งตามโครงสร้างของสังคมไทยลดลงพร้อมกับการแตกแยกของสถาบันครอบครัว ทำให้ภูมิคุ้มกันของเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษาที่จะต้านทานกับสภาพปัญหาแวดล้อมต้องขาดความมั่นคงจนเกิดปัญหาต่างๆ ของสังคมตามมา เช่นปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ปัญหา นักเรียน นักศึกษาประพฤติตนไม่เหมาะสมในเวลาเรียน ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและปัญหาอาชญากรรม จากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษาเป็นต้น (พระสุรเชษฐ์ เจริญสุข, 2549) และในยุคปัจจุบันคนไทยหลงอยู่กับวัฒนธรรมตะวันตก ละทิ้งคำสอนทางศาสนาเห็นว่าเป็นสิ่งมลายและล้าสมัย ความเชื่อถือศรัทธาที่มีต่อศาสนาน้อยลง การศึกษาปัจจุบันมิได้ส่งเสริมให้คนรอบรู้เข้าใจชีวิต นอกจากนี้การอบรมทางศีลธรรมให้เยาวชนยังไม่เพียงพอโดยเฉพาะในด้านพุทธศาสนาเองไม่ได้ปรับวิธีการอบรมศีลธรรมให้กับเยาวชนให้ทันสมัย (ศรีนทิพย์ สติรศิลป์, 2548) พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเป็นพระสงฆ์กลุ่มหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการเป็นครูผู้สอน เป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้ ให้การศึกษาทางด้านศีลธรรม โดยพระกลุ่มนี้ได้รับการอุปถัมภ์จากกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งทำหน้าที่ในด้านการสอนศีลธรรมนั้นมีการกระทำมาเป็นเวลาช้านานแล้ว

การพัฒนาประเทศจากอดีตกระทั่งปัจจุบัน ปรากฏให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่า มุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจเพียงต้องการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจเพื่อยกระดับประเทศ โดยพัฒนาสร้างความเจริญทางวัตถุและสิ่งอำนวยความสะดวกสบายแก่ประชาชนเป็นหลัก ซึ่งผลของการพัฒนาได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนและสังคมไทยที่เป็นสังคมสงบสุขร่มเย็นไม่หลงใหลในวัตถุนิยมและบริโภคนิยม กลายเป็นสังคมที่ขาดระเบียบวินัย มีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น แยกแยก ขาดความสามัคคี พุ่มเฟิย ห่างไกลศีลธรรม เป็นเหตุให้สถาบันครอบครัวและสังคมล่มสลาย เด็กและเยาวชนขาดภูมิคุ้มกันทางจิตใจ เหล่านี้เป็นบริบทสังคมที่ได้มาจากการพัฒนา (กรมการศาสนา, 2553) ภาระหน้าที่ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นความรับผิดชอบของครูหรือผู้สอนโดยตรง การอบรมสั่งสอนให้เด็กเจริญงอกงามในคุณธรรม จริยธรรม ด้านต่างๆ ทั้งการจัดกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน การจัดกิจกรรมเสริมภายนอกห้องเรียนและโรงเรียนที่จะให้เกิดผลดีต้องอาศัยวิธีการหลากหลายประการ (พจนีย์ แผงศรีสาร, 2547)

วัดและพระสงฆ์ได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาของเยาวชนและประชาชนทั้งความรู้ทางโลกและความรู้ทางธรรม หลายวัดได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเกณฑ์ โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในวัด เพื่อให้การศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการแก่เด็กและเยาวชนได้ตั้งโรงเรียนนันทธรรม บาลี โรงเรียนสามัญ โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รวมทั้งความรู้สายสามัญแก่พระภิกษุสามเณร เด็กเยาวชน ผู้ที่มีชื่อเสียงและดำรงตำแหน่งสำคัญต่างๆ ของประเทศไทย เป็นจำนวนไม่น้อย ได้เคยบวชเรียนในพระพุทธศาสนา โดยอาศัยมิติศาสนานำศีลธรรมกลับคืนสู่สังคมเพื่อปรับเปลี่ยนและสร้างค่านิยมคุณธรรมและ จริยธรรม อันเป็นค่านิยมที่ดั่งตามของสังคมไทยในอดีตที่เกื้อกูลกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์นำหลักธรรมทางศาสนาไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เกิดภูมิคุ้มกัน

ที่ดี ทำให้คนในสังคมไทยยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ควรจะต้องยึดถือเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนามุ่งเน้นจิตใจคน ให้มีการพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ ควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างปัญญาให้แก่คนทุกกลุ่มทุกวัย (พระณัฐวุฒิ พ็อทอ, 2552)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ได้เปิดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาสถานศึกษาทุกแห่งต้องมีความพร้อมในการจัดการศึกษาให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดความพึงพอใจในการเรียนความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับนักเรียนเพราะเป็นความรู้สึกของผู้เรียนว่าพึงพอใจเพียงใดต่อสิ่งที่กำลังสัมผัสอยู่ถ้าผู้เรียนมีความสุขทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ไม่รู้สึกลบหนอยกับการเรียนเมื่อผู้เรียนมีความสุขในการเรียนจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้มีคุณภาพที่จะเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป การที่จะทำให้เด็กนักเรียนสามารถเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาได้ผลดีนั้นต้องอาศัยปัจจัยสำคัญหลายประการ ซึ่งความพึงพอใจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ซึ่งปัญหาในการสอนยังขาดในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องเพิ่มเติมให้บูรณาการทั้งทางโลกและทางธรรมให้สอดคล้องกัน บุคลิกภาพของพระต้องปรับรูปแบบใหม่เสมอ นำเอาเทคนิคการสอนโดยใช้สื่อต่างๆ ที่มีการพัฒนาโดยใช้นวัตกรรมมาเสริมให้มากขึ้น และสร้างวัฒนธรรมที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้พระสอนศีลธรรมที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระ มาใช้ในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารของบุคลากรเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของนักเรียน จำแนกตามช่วงชั้นการศึกษา พื้นฐานครอบครัว
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีการดำเนินวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2554 ที่ได้รับการสอนศีลธรรมโดยพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จำนวน 1,142 คน (ข้อมูลเมื่อ มิถุนายน 2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1973)

1) ช่วงชั้นการศึกษา (ก) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) จำนวน 552 คน (ข) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3) จำนวน 590 คน รวม 1,142 คน

2) พื้นฐานครอบครัว (ก) นักเรียนจากครอบครัวเกษตรกร จำนวน 698 คน (ข) นักเรียนจากครอบครัวรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 214 คน (ค) นักเรียนจากครอบครัวค้าขายและอื่นๆ จำนวน 230 คน รวม 1,142 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ปีการศึกษา 2554 ที่ได้รับการสอนศีลธรรมโดยพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเศษชีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 287 คน ดังนี้

1) ช่วงชั้นการศึกษา (ก) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6) จำนวน 159 คน (ข) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3) จำนวน 128 คน รวม 287 คน

2) พื้นฐานครอบครัว (ก) นักเรียนจากครอบครัวเกษตรกร จำนวน 100 คน (ข) นักเรียนจากครอบครัวรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 90 คน (ค) นักเรียนจากครอบครัวค้าขายและอื่นๆ จำนวน 97 คน รวม 287 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง ระดับการบริหารสมรรถนะมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการบริหารสมรรถนะมาก

3 หมายถึง ระดับการบริหารสมรรถนะปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการบริหารสมรรถนะน้อย

1 หมายถึง ระดับการบริหารสมรรถนะน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

ก) ศึกษาเอกสารหลักการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ข) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้บูรณาการจากหลักการของ จินตนา จரியานนท์ และสุรเชษฐ์ เจริญสุข ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านบุคลิกภาพของพระ ด้านเทคนิคการสอน และด้านสังคมวัฒนธรรม มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย มาปรับปรุงและหาคุณภาพของเครื่องมือใหม่ เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ง) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และพิจารณาตามข้อเสนอแนะ ให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์

จ) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ ให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยหาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) ได้ค่า 0.50 ขึ้นไป โดยประเมินตามเกณฑ์ ดังนี้

1 หมายถึง เห็นด้วย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ฉ) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ กำหนดให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์

ช) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองตาด ตำบลหนองตาดใหญ่ กิ่งอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 ฉบับ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ซ) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) ได้ค่าระหว่าง 0.33 ถึง 1.00

ฌ) นำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก เข้าเกณฑ์ตามต้องการมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอน บาค (Cronbach) ได้ค่า .9834

ญ) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ก) ขอลงชื่อจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ข) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง

ค) ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ก) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับช่วงชั้นการศึกษา พื้นฐานครอบครัว โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ข) วิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารเพื่อการพัฒนาการสอนสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยภาพรวมและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับการบริหารสมรรถนะ	มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับการบริหารสมรรถนะ	มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับการบริหารสมรรถนะ	ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับการบริหารสมรรถนะ	น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับการบริหารสมรรถนะ	น้อยที่สุด

ค) วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำแนกตามระดับช่วงชั้นการศึกษา โดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent samples)

ง) วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำแนกตามพื้นฐานครอบครัวโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

จ) วิเคราะห์การบริหารเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. การบริหารเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

การบริหารเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 4 ด้าน คือด้านเนื้อหาวิชา, ด้านบุคลิกภาพของพระ, ด้านสังคมวัฒนธรรม และด้านเทคนิคการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สูงสุดคือ ด้านเนื้อหาวิชา รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพของพระ และต่ำสุดคือ ด้านเทคนิคการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารของบุคลากรเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของนักเรียน จำแนกตามช่วงชั้นการศึกษา พื้นฐานครอบครัว

ผลการเปรียบเทียบการบริหารเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จากการจำแนกตาม ระหว่างช่วงชั้นที่ 2 และช่วง

ชั้นที่ 3 พบว่า การบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามพื้นฐานครอบครัวครอบครัว พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีพื้นฐานครอบครัว ต่างกัน มีการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพื้นฐานครอบครัวครอบครัว ที่มีความคิดเห็นสูงสุดคือเกษตรกร รองลงมาคือ รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และต่ำสุดคือค้าขายและอื่นๆ

3. แนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

แนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาวิชา คือ ควรเพิ่มเนื้อหาในบางส่วน เพราะยังไม่ชัดเจนในการยกเนื้อหาที่จะให้นักเรียนเข้าใจ ควรที่จะยกนิทานเป็นตัวอย่างเพิ่มเติม หรือมีสื่อการเรียนรู้ มาช่วยเสริมสร้างความเข้าใจยิ่งขึ้นและมีเวลาในการสอนน้อยเพียง 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ฉะนั้น การให้ความรู้ด้านเนื้อหาจึงไม่สมบูรณ์ควรเพิ่มเวลาในการสอน, ด้านบุคลิกภาพของพระ คือ พระมีความน่าเลื่อมใส ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและชุมชน พระเป็นแบบอย่างของการสำรวมทางกาย วาจา และใจ, ด้านเทคนิคการสอน คือ ควรมีภาพหรือเพลงเป็นสื่อประกอบด้วย ในส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมะ และควรมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย, ด้านสังคมวัฒนธรรม พระเป็นต้นแบบของพุทธศาสนิกชนในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ที่เกี่ยวข้องกับ พระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นซึ่งพุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดี และพระมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนและชุมชน ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความสนใจใฝ่รู้ โดยการศึกษาธรรมะเรียนรู้เพิ่มเติมที่วัดใกล้บ้านในช่วงวันสำคัญทางศาสนา หรือโอกาสต่างๆ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

การบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรมในทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านบุคลิกภาพของพระ ด้านสังคม วัฒนธรรม และด้านเทคนิคการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระสอนศีลธรรมได้รับการฝึกอบรมการสอนตามศาสตร์และศิลป์ของการสอนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ พระสุรเชษฐ์ เจริญสุข (2549) ได้ทำการศึกษาเจตคติผู้ปกครองต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดบ้านก้อง จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้ปกครองมีระดับเจตคติต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก การที่ผู้ปกครองมีระดับของเจตคติในระดับมาก หรือมีเจตคติในด้านดีต่อบทบาทของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของพระองค์ ในด้านบุคลิกภาพ สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักกัลยาณธรรม 7 หรือองค์คุณของกัลยาณมิตร 7 ประการ คือวางตนในฐานะผู้ที่ศิษย์ไว้วางใจ วางตนให้น่าเคารพ วางตนในฐานะผู้ทรงคุณความรู้ วางตนในฐานะเป็นที่ปรึกษาที่ดี วางตนในฐานะผู้ฟังที่ดี ฟังทั้งคำพูดและความรู้สึกของศิษย์ วางตนในฐานะผู้ทรงปัญญา วางตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติทั้งครูและศิษย์ก็จะเกิดเจตคติที่ดี อันเป็นบ่อเกิดของความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะเป็นเหตุให้เกิดความดีงามและความเจริญ ด้านสังคม

วัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษา ตลอดถึงชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับ พระวินัยธรรมภูวดล เพชรทอง (2553) ได้ศึกษาการดำเนินงานการสอนของ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า สภาพการดำเนินการด้านการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวมพบว่าการปฏิบัติกรดำเนินงานการสอนของพระสอนศีลธรรมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนั้น ด้านการทำแผนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลสูงสุด รองลงมาด้านสื่อและวิธีการถ่ายทอดและด้านการดำเนินการของโรงเรียนต่อพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนตามลำดับ และเปรียบเทียบสภาพดำเนินงานด้านการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ตามตัวแปร คือ วุฒิการศึกษาทางโลก ภาพรวมระดับการดำเนินการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพรรษา ภาพรวมระดับการดำเนินการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับช่วงชั้นการศึกษา พบว่า การบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามพื้นฐานครอบครัว ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาตามพื้นฐานครอบครัว โดยเรียงตามลำดับ พบว่า พื้นฐานครอบครัวของนักเรียนจากครอบครัวเกษตรกร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นนักเรียนจากครอบครัวราชการ/รัฐวิสาหกิจ และนักเรียนจากครอบครัวค้าขาย/อื่นๆ สอดคล้องกับ จินตนา จริยานนท์ (2549) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อพระสงฆ์ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโดยพระสงฆ์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อพระสงฆ์ในด้านบุคลิกภาพของพระสงฆ์ เนื้อหาวิชา เทคนิคการสอน อยู่ในระดับเหมือนกันทั้งหมด และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อพระสงฆ์ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา จำแนกตามประเภทของโรงเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียนพบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามนักเรียนสหศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับนักเรียนชายล้วนและหญิงล้วน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเหมือนกัน และสอดคล้องกับ ชีระ สุภาวิมล (2551) ได้ศึกษาศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาปีการศึกษา 2550 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 300 คน เป็นนักเรียนชาย 150 คน เป็นนักเรียนหญิง 150 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับ .89 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาความถี่ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบข้อมูลโดยใช้สถิติที (t-test Independent) และกำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ด้านจุดมุ่งหมายของพลศึกษา ด้านเนื้อหาสาระหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพของครูผู้สอน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21, 3.90, 3.89, 3.91, 3.64 และ 3.96 ส่วนการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ด้านจุดมุ่งหมายของพล

ศึกษา ด้านเนื้อหาสาระหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประสิทธิภาพครูผู้สอน ด้านสถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดผลและการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

แนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาวิชา คือ ควรเพิ่มเนื้อหาในบางส่วน เพราะยังไม่ชัดเจนในการยกเนื้อหาที่จะให้นักเรียนเข้าใจ, ด้านบุคลิกภาพของพระ คือ พระมีความน่าเลื่อมใส ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและชุมชน, ด้านเทคนิคการสอน คือ ควรมีภาพหรือเพลงเป็นสื่อมาประกอบด้วยในส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมะ, ด้านสังคม วัฒนธรรม พระเป็นต้นแบบของพุทธศาสนิกชนในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นซึ่งพุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาเกรียงศักดิ์ อินทปัญญา และคณะ (2562) ศึกษาการพัฒนาศักยภาพของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนในจังหวัดลำปาง ได้เสนอแนวทางพัฒนาศักยภาพของพระสอนศีลธรรม ไว้ว่า ควรได้รับการแก้ไขรูปแบบการพัฒนาศักยภาพพระสอนศีลธรรมของโรงเรียนในจังหวัดลำปาง ดังนี้ ประการแรก ด้านการฝึกอบรม ได้แก่ กำหนดเกณฑ์คัดเลือก “พระต้นแบบ” เพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาพระสอนอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดระบบการสอนให้มีความชัดเจน และสนับสนุนให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประการที่สอง ด้านการศึกษา ได้แก่ ระดมผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญจัดทำคู่มืออย่างเป็นระบบ และติดตามให้มีความรู้ในการผลิตสื่อ เทคนิควิธีการสอน และการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันต่อความต้องการของผู้เรียน ประการสุดท้าย ด้านการพัฒนา ได้แก่ พัฒนาการปฏิบัติงานของพระสอนศีลธรรมให้ปรากฏชัดเจน สามารถเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้เรียนศีลธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนเพิ่มพูนความรู้ และสามารถสอบธรรมศึกษาทั้งนักระรม ตรี โท เอก มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษาการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยจะจำแนกข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 แนวทางพัฒนาจากการวิจัย ที่ควรนำไปเป็นแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

1.2 ด้านเนื้อหาวิชา ค่อนข้างมากควรปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้กระชับกับเวลาที่สอน หรืออาจขยายชั่วโมงสอนเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเนื้อหาวิชามากขึ้น

1.3 ด้านบุคลิกภาพของพระสอนศีลธรรมควรสร้างศรัทธาที่น่าเลื่อมใส ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและชุมชน

1.4 ด้านเทคนิคการสอน ควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และควรมีสื่อการสอนที่หลากหลายและควรมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

1.5 ด้านสังคม วัฒนธรรม พระสอนศีลธรรมเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดีของพุทธศาสนิกชน ในการมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนและชุมชน ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความสนใจใฝ่รู้ โดยการศึกษาธรรมะเรียนรู้เพิ่มเติมที่วัดใกล้บ้านในช่วงวันสำคัญทางศาสนา หรือโอกาสต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้พุทธวิธีการสอนที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัด สพป. อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

2.2 ควรศึกษาแนวทางส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และศีลธรรม โดยใช้กิจกรรมเชิงพุทธเป็นฐานแก่นักเรียนในสถานศึกษาในสังกัด สพป. อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2551). แผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมการศาสนา. (2553). แนวทางการดำเนินงาน โครงการลานบุญ ลานปัญญา ปีงบประมาณ 2552 แผนงานพัฒนาศักยภาพของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ สาขาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2554 แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะที่ 2 (SP 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จินตนา จரியานนท์. (2549). ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อพระสงฆ์ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ในเขตกรุงเทพมหานคร. (พุทธศาสนมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- ธีระ สุภาวิมล. (2551). ความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองอ่างทองที่มีต่อการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ปีการศึกษา 2550. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พจนีย์ แผงศรีสาร. (2547). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พระณัฐวุฒิ พิ้อทอ. (2552). การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในสถานศึกษาตำบลออนกลาง จังหวัดเชียงใหม่. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พระมหาเกรียงศักดิ์ อินทปญโญ, พระมหาจิววัฒน์กนตวณโณ (กันจู), ถวิล คำโสภา และสุรัตน์ คำโสภา. (2562). การพัฒนาศักยภาพของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในจังหวัดลำปาง. วารสารนิติศาสตร์และสังคมศาสตร์, 3(1), 95-117.
- พระมหาสุทธีนารถ ญาณชโย และอำนาจ เดชชัยศรี, 2561 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 6(2), 696-670.
- พระวินัยธรรมาวุธ เพชรทอง. (2553). การดำเนินการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- พระสุรเชษฐ์ เจริญสุข. (2549). เจตคติของผู้ปกครองต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดบ้านก้อ จังหวัดลำพูน. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ศรีนทิพย์ สถิรศิลป์. (2548). รูปแบบการจัดการศึกษาและการเผยแผ่ศาสนาธรรมของวัดในพระพุทธศาสนา ประเภทการจัดการศึกษาและการเผยแผ่ศาสนาธรรม : กรณีศึกษาวัดราชโอรสาราม เขตจอมทอง (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and psychological measurement, 30(3), 607-610.

